

Bildande av Ljotrisklittens naturreservat i Mora kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Dalarnas län beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Reservatets slutliga gränser märks ut i fält.

För att tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6, och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet (se *Föreskrifter*).

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Länsstyrelsen fastställer härmed skötselplanen, bilaga 3, med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. Naturvårdsförvaltare ska vara Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Om naturreservatet

Namn	Ljotrisklitten
Kommun	Mora
Län	Dalarna
NVR id	2049660
Natura 2000-beteckning	Ingår ej i nätverket
Lägesbeskrivning	Naturreservatet ligger 2 mil norr om Våmhus i Våmhus socken
Huvudsaklig karaktär	Barrnaturskog
Förvaltare	Länsstyrelsen i Dalarnas län
Fastigheter	Mora Vidbäcken 34:1 (privat) Mora Vidbäcken 36:1 (privat) Mora Vidbäcken 36:2 (privat) Mora Vidbäcken 43:1 (privat) Mora Kumbelnäs 155:1 (privat) Mora Våmhus S:2 (privat)
Rättigheter	Naturreservatet är inom Våmhus viltvårdsområde. I övrigt finns inga kända rättigheter enligt Lantmäteriet.
Areal (ha)	Total areal: 150 Landareal: 149,8 Produktiv skogsmark: 142,8

Syfte med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets naturskogar, som delvis är brandpräglade, och andra ingående naturmiljöer samt områdets orörda karaktär med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och bevarandet av naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska tillgodoses genom att

- skogsmark, myr och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna utvecklas fritt,
- mekaniska åtgärder genomförs för att bevara strukturer och/eller arter,
- åtgärder vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

Skäl för beslut

Huvuddelen av området äger den naturliga skogens artsammansättning och ekologiska funktion. Området är variationsrikt både vad gäller trädens trädslagsblandning, åldersfördelning och dimensioner. Det finns ställvis

mycket död ved i olika dimensioner och nedbrytningsstadier. Sammantaget ger detta goda förutsättningar för stor artrikedom både bland växter och djur.

I området finns naturvårdsintressanta arter som är knutna till död ved såsom gräddporing, dvärgbägarlav, nordtagg, och doftskinn. Tjäder, tretåig hackspett och lavskrika har också observerats i området.

För att områdets naturvärden ska bevaras måste det undantas från skogsbruk.

Föreskrifter

För att säkerställa syftet med naturreservatet förordnar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter ska gälla. Föreskrifterna gäller utöver vad som gäller enligt lag eller annan författning.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägaren och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. anordna upplag, gräva, schakta, dika, dämna eller på något sätt skada mark eller vatten,
2. avverka skog och utföra skogsvårdande åtgärd samt att upparbeta och ta bort dött träd eller vindfälle, med följande undantag:
 - a. enstaka grenar och sly får röjas för att kunna se rågångsmarkeringar,
3. gödsla, kalka, återföra aska i gödningssyfte, använda bekämpningsmedel eller på annat sätt kemiskt påverka områdets miljö eller organismer,
4. anlägga mark- eller luftledning, uppföra ny byggnad, mast, vindkraftverk eller annan anläggning, med följande undantag:
 - a. enklare konstruktion av naturmaterial får uppföras vid jaktpass,
5. bygga om, bygga till eller förändra befintlig byggnad eller anläggning,
6. plantera in, så eller sätta ut växter, djur eller andra organismer,
7. framföra motordrivet fordon i terrängen på barmark, med följande undantag:
 - a. uttransport av fälld älg, björn, hjort eller vildsvin är tillåtet med fordon som inte ger skador på mark eller vegetation,
 - b. för tjänstemän i sjukvårds-, polis- eller räddningsärenden. Insatsen ska omgående anmälas till Länsstyrelsen,
8. utfodra djur, lägga ut åtel eller vidta andra åtgärder för att locka eller samla djur till vissa platser, med följande undantag:

- a. saltsten får sättas upp,
- b. den urtagna räntan från älg, rådjur och andra jaktbara arter får lämnas,
- c. småfåglar får utfodras,
- d. åtel i samband med björnjakt får användas.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om markägare och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom naturreservatet:

1. utmärkning av naturreservatet, uppsättning av informationstavlor samt anläggning och underhåll av leder, anordningar och andra anläggningar för friluftslivets behov,
2. skötsel och restaurering genom fri utveckling alternativt att på mekanisk väg tillskapa död ved, grova och gamla träd, kådimpregnerade träd, luckor och solbelysta lövträd i område utmärkt på föreskriftskarta,
3. borttagande av invasiva arter eller för området främmande arter,
4. undersökningar för uppföljning av skötselplanen och naturreservatets syfte.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken

C-föreskrifterna gäller även markägare och innehavare av särskild rätt då de inte nyttjar sin rätt att bruka marken.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. skada växande eller döda – stående eller omkullfallna – träd, stubbar och buskar, med följande undantag:
 - a. mindre, löst liggande grenar och kvistar får samlas in i syfte att göra upp eld,
2. framföra motordrivet fordon i terrängen på barmark, med följande undantag:
 - a. körning i samband med transport av sjuka personer till läkare eller sjukvårdsanstalt eller i andra jämförliga trängande fall är tillåtet.

Slutligen är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

3. gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar eller samla in djur (t.ex. insekter).

Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § ska gälla omedelbart även om de överklagas. De träder i kraft vid datum som framgår i länets författningssamling, ett dokument som trycks i anslutning till det att beslutet är fattat.

Generella undantag från föreskrifter

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de insatser som behövs för naturreservatets vård och skötsel, och som framgår av föreskrifterna under B. Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för uppföljning av bevarandemål och åtgärder, eller vid tillsyn.

Förtydliganden av föreskrifter

I föreskrift A7 regleras terrängkörning. Angående undantaget från föreskriften som handlar om uttransport av vilt ska begreppet "skador" inte tolkas lika strikt som "märken". Terrängkörning får aldrig medföra att hydrologiska förhållanden eller vattenkvalitet förändras.

I föreskrift C3 förbjuds att utan Länsstyrelsens tillstånd gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar, samt att samla in djur. Matsvamp och bär får plockas i naturreservatet.

Dispens

Länsstyrelsen får enligt 7 kap. 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade föreskrifter.

Beskrivning av området

Naturvärden

Ljotrisklitten är en bergsplatå där en stor areal äldre barrskog bevarats. På grund av otillgängligheten har berget endast i liten omfattning påverkats av skogsbruk, då främst dimensionsavverkning. Än idag påträffas omfångsrika stubbar som vittnar över områdets forna grova tallar. Större delen av skogen är grandominerad, men det finns vissa partier där grova gamla tallar finns i riklig mängd. Det finns spår av bränder i högstubbar och gamla törvedslågor. Hänglavar syns på många träd.

Ovanför branterna i de västra delarna av reservatet har man en storslagen utsikt mot Hykjeberget. Platåns otillgänglighet begränsar dock friluftslivet i området.

Skogsstyrelsen har inventerat i området och registrerat två nyckelbiotoper N3714-1993 (väst) och N1291-2016 (öst) samt ett objekt med naturvärde N1275-22016 (norra delen av området). I väst beskrivs nyckelbiotopen som en bergsbrant dominerad av tall med allmän förekomst av lågor. Nyckelbiotopen i öster består av olikåldrad och skiktad granskog med mycket hänglavar samt att det på höjden är ett större inslag av gamla spärrgreniga tallar. Objekt med naturvärde beskriver norra delen av reservatet som en högplatå med ovanligt stort område med obruten naturskog. Skogen varierar mellan skiktade hänglavsrika granskogar till klippor med gamla spärrgreniga tallar. Det finns även yngre bestånd men dessa är ogallrade, ofta skiktade och med mer eller mindre självgallring vilket bidrar till naturvärdena i området.

Planeringsbakgrund

Ljotrisklitten ligger nära de två befintliga reservaten Hykjeberget och Näcksjövarden. Stora delar av området är sedan tidigare klassat av Skogsstyrelsen som område med naturvärden och två mindre delar är klassade som nyckelbiotoper.

Ett permanent skydd av Ljotrisklitten medför ett bidrag till uppfyllande av miljökvalitetsmålen *Levande skogar* och *Ett rikt växt- och djurliv*.

Området berörs inte i Mora kommuns översiktsplan beslutad av kommunfullmäktige 19 juni 2006 och omfattas ej heller av några områdesbestämmelser eller av någon detaljplan.

Det finns inga kända kulturlämningar inom området.

Den pågående markanvändningen är skogsbruk.

Ärendets handläggning

Länsstyrelsen fick kännedom om områdets potentiella naturvärden efter att ett samråd med Skogsstyrelsen utfördes med anledning av en inkommen avverkningsanmälan. Ett första besök gjordes hösten 2016, vilket följdes upp med ytterligare besök under 2017 för att inventera arter och göra naturvärdesbedömningar.

Under 2018 värderades berörda fastigheter av företaget N.A. Stefansson AB varpå Torkel Öste Fastighetskonsulter inledde förhandlingar med fastighetsägare. Samtliga fastigheter löstes genom intrångsersättning och markåtkomsten var klar april 2020.

Förslag till beslut och skötselplan remitterades sommaren 2023.

Mora kommun hade inget att invända mot förslaget.

Sveriges geologiska undersökning (SGU) avstod från att yttra sig.

Våmhus sockens samfällighetsförening hade ett par påpekanden på plandelen i förslaget. På sida 7 där infrastrukturen beskrivs så ingår även en vägsträcka som kallas Brovägen som går över främmande mark (Östnors gemensamhetsskog) som tillsammans med bron över Böån inte ingår i samfälligheten. I reservatsområdets västra del finns en slogbod, som är ett besöksmål främst under vintern när det går att ta sig dit med snöskoter.

Motivering

Ett mark- eller vattenområde får av Länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa, eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat, se 7 kap. 4 § miljöbalken.

Länsstyrelsens bedömning

Ljotrisklitten hyser mycket höga naturvärden. Den gamla, varierade barrskogen uppvisar en riklig mängd död ved och många hotade arter kopplade till dessa värden har hittats. Områdets naturvärden är sådana att de kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Detta skyddsbehov tillgodoses bäst genom bildande av naturreservat. Beslutet följer de riktlinjer som gäller för Länsstyrelsens prioritering av områdesskydd.

För att skydda och sköta områdets natur- och friluftsvärden fattar Länsstyrelsen beslut om föreskrifter och fastställer en skötselplan. Föreskrifterna behövs för att naturreservatet ska uppnå sitt syfte att bevara områdets naturvärden för framtiden. För de gällande föreskrifterna finns ett antal undantag som främst syftar till att tillgodose jaktintresset eller allmänna intressen som räddningsinsatser och friluftsliv. Länsstyrelsen bedömer att dessa undantag inte kommer påverka områdets naturvärden i en sådan omfattning att syftet med naturreservatet åsidosätts.

Angående områdets skötsel gör Länsstyrelsen bedömningen att inga åtgärder är nödvändiga i nuläget och att reservatet lämnas i huvudsak till fri utveckling. Om behov uppstår kan det bli aktuellt att på mekanisk väg bevara vissa strukturer och/eller arter, ex. friställning av gamla tallar eller lövträd. Brand har varit ett naturligt fenomen inom området vilket syns i de spår på högstubbar och lågor som finns samt fynden av brandanpassade arter som

t.ex. kolflarnlav. Naturvårdsbränningar föreslås dock inte som skötsel då det har passerat så lång tid sedan den senaste branden, att naturvärden kopplade till de gamla granarna har uppkommit inom området. En bränning skulle döda majoriteten av granarna inom området och förstöra dessa naturvärden.

Uppsättning av saltsten och utfodring av småfågel tillåts, då dessa åtgärder är begränsade och inte bedöms påverka områdets naturvärden eller upplevelsevärden negativt.

Våmhus sockens samfällighetsförenings synpunkter har lagts till i beslut och skötselplanen.

Länsstyrelsen kommer att hantera frågan om ersättningar för åtkomst till väg i förhandling med Våmhus sockens samfällighetsförening, Bonäs-Våmhus samfällighetsförening samt Östnors gemensamhetsskog.

Länsstyrelsen bedömer att inskränkningarna i enskilds rätt att använda mark eller vatten inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna för mark och vattenområden enligt 3 kap. miljöbalken samt den kommunala översiktsplanen.

Länsstyrelsen bedömer att de inskränkningar som sker i allmänhetens rätt att färdas och vistas i området är av sådan ringa omfattning att någon konsekvensutredning enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning inte behövs.

Genom bildandet av naturreservatet gör Länsstyrelsen bedömningen att ett antal ekosystemtjänster påverkas. Skyddandet av Ljotrisklitten från skogsbruk och andra åtgärder säkerställer bevarandet av den biologiska mångfalden i området, vilket är en grundförutsättning för ekosystemens långsiktiga kapacitet att leverera ekosystemtjänster. Utöver detta ökas exempelvis möjligheterna för området att utgöra ett mål för friluftsliv och turism; att påverka det lokala mikroklimatet gynnsamt; samt att reglera vattenflöden och rena vatten. Naturreservatets bildande har också negativa följder för några ekosystemtjänster, t.ex. möjligheten för området att leverera virke och andra råmaterial.

Av ovan redovisade skäl anser Länsstyrelsen att Ljotrisklitten ska avsättas som naturreservat.

Upplysningar

Vissa verksamheter och åtgärder omfattas av dispens eller tillståndskrav med stöd av föreskrifter som fattas i detta beslut enligt 7 kap. 5, 6, och 30 §§ miljöbalken. Länsstyrelsen vill påminna om att vissa verksamheter och åtgärder m.m. utöver aktuella föreskrifter *även* kan omfattas av andra bestämmelser i miljöbalken eller i annan lagstiftning.

Bestämmelserna i skogsvårdslagen och Skogsstyrelsens föreskrifter om bekämpning av skadeinsekter och tillvaratagande av skadad skog gäller ej inom naturreservatet. Det innebär t.ex. att eventuella vindfällan och stormskadad skog ska lämnas orörda. Uppkommer insektsskador på skog i anslutning till naturreservatet som en följd av att åtgärder för insektsbekämpning inte vidtagits inom naturreservatet ska frågan om ersättning bedömas enligt skadeståndsrättsliga regler.

Vid exempelvis spontant uppkommen skogsbrand har markägaren ansvar för bevakning i den utsträckning som har beslutats av räddningsledaren efter avslutad räddningsinsats. Se 3 kap. 9 § lagen om skydd mot olyckor (2003:778).

All verksamhet som kan komma att "väsentligt ändra naturmiljön", och inte är anmälnings- eller tillståndspliktig enligt andra bestämmelser i miljöbalken, är samrådspliktig enligt 12 kap. 6 § miljöbalken.

Kungörelse

Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken ska kungöras i länets författningssamling. Beslutet delges sakägarna enligt sändlista med delgivningskvitto.

Överklagan

Beslutet kan överklagas till regeringen, Klimat- och näringslivsdepartementet, se bilaga 4.

De som medverkat i beslutet

Detta beslut har fattats av landshövding Helena Höij. I den slutliga handläggningen deltog även jurist Sarah Bauer, planhandläggare Frida Ryhag, arkeolog Britt-Marie Hägerman, enhetschef Jemt Anna Eriksson och naturvårdshandläggare Chanette Viklander, den sistnämnda föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Bilagor

Bilaga 1 Beslutskarta

Bilaga 2 Föreskriftskarta

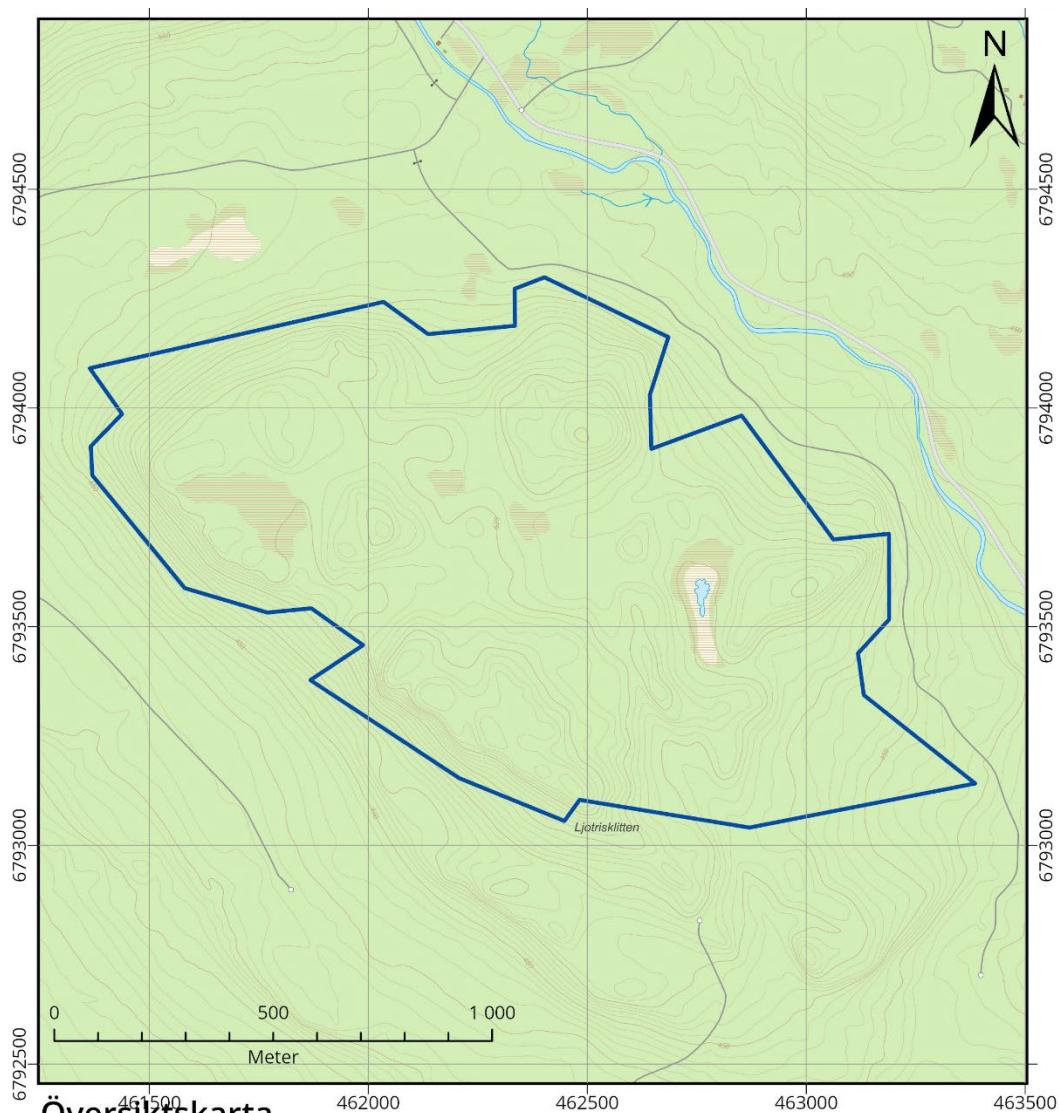
Bilaga 3 Skötselplan

Bilaga 4 Överklagningsinformation

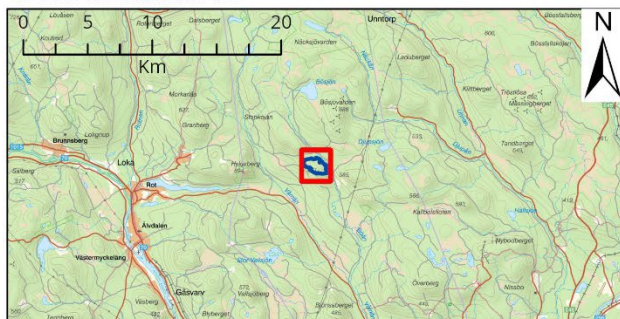
För information om hur Länsstyrelsen i Dalarnas län hanterar personuppgifter, se www.lansstyrelsen.se/dataskydd

Beslut och översiktskarta för Ljotrisklittens naturreservat

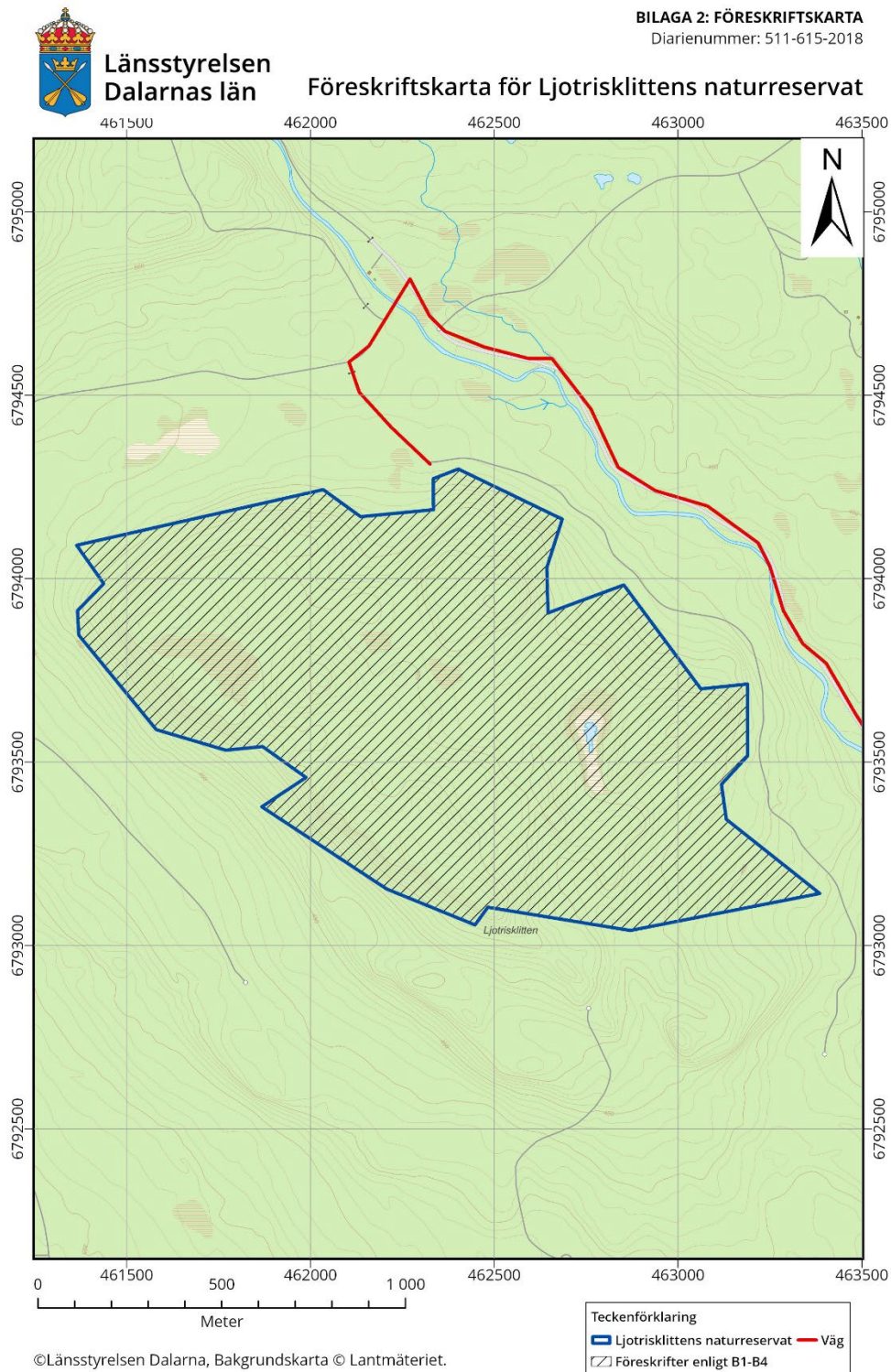
Översiktskarta

Teckenförklaring
Ljotrisklittens naturreservat

Föreskriftskarta för Ljotrisklittens naturreservat

Skötselplan för Ljotrisklittens naturreservat

Denna skötselplan har upprättats av Länsstyrelsen enligt 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Utsikt från Ljotrisklittens naturreservat. Foto: Bengt Oldhammer.

Innehållsförteckning

Skötselplan för Ljotrisklittens naturreservat.....	1
Beskrivningsdel	3
Markslag i hektar*	3
Beskrivning av området.....	3
Geovetenskap.....	3
Biologi	4
Vegetation och flora.....	4
Kulturrehistoria	7
Jakt, fiske och övrigt friluftsliv	7
Infrastruktur	7
Plandel.....	7
Syfte med naturreservatet.....	7
Prioritering mellan bevarandevärden	7
Skötselområden med bevarandemål och åtgärder	8
Skötselområde 1: Äldre skog med fri utveckling	8
Skötselområde 2: Friluftsliv och anläggningar	8
Jakt och fiske.....	9
Dokumentation och uppföljning	9
Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder	9
Bilagor	10

Beskrivningsdel

Administrativa data	
Namn	Ljotrisklittens naturreservat
Kommun	Mora
NVR id	2049660
Natura 2000-beteckning	Ingår ej i nätverket
Rättigheter	Naturreservatet är inom Våmhus viltvårdsområde. I övrigt finns inga kända rättigheter enligt Lantmäteriet.
Bebyggelser och anläggningar	Jan Lindblads koja från 1960-talet
Förvaltare	Länsstyrelsen i Dalarnas län

Markslag i hektar*

Markslag	Areal (ha)
Tallskog	23,1
Granskog	92,2
Barrblandskog	29,7
Lövblandad barrskog	0,2
Ungskog och hyggen	1,7
Våtmark	1,5
Övrig öppen mark	1,3
Vatten	0,2
Totalt	150

* Uppdelning enl. Nationella marktäckedata, Naturvårdsverket.

Beskrivning av området

Geovetenskap

Berggrunden är 910–1740 miljoner år gammal och består av en sur vulkanisk bergart med inslag av kvarts-fältspatrika sedimentära bergarter. Jordarten är morän, med inslag av berg i dagen och rasmassor.

Den naturgeografiska regionen är bergkullslätt och vågig bergkullterräng.

Biologi

Vegetation och flora

I skogen är vegetationen dominerad av ris som blåbär, kråkbär, lingon och ljung. I fuktigare partier är det något örtrikare och de torrare partierna av tallhed har rikligt med renlavar.

Skogstillstånd

Skogen består av en frisk barrblandskog som dominans av gran. I en del partier som är torrare är det mer tall. Skogen är i viss utsträckning påverkad av äldre tiders dimensionshuggningar men det finns fortfarande många äldre träd. Den genomsnittliga beståndsåldern är 100–140 år, med enstaka individer som är över 200 år, särskilt i de norra delarna.

Fauna

Faunan inom området är inte inventerad men tjäder, tretåig hackspett och lavskrika har observerats i området.

Värdefulla arter

Vid inventering och fältbesök i området har flera värdefulla arter noterats. I listan nedan presenteras de arter som är upptagna på rödlistan, signalarter enligt Skogsstyrelsen (S), omfattas av EU:s art- och habitatdirektiv (N2000), ingår i ett åtgärdsprogram för skyddade arter (ÅGP) eller är fridlysta (§). Hotkategorierna i rödlistan är akut hotad (CR), starkt hotad (EN), sårbar (VU), nära hotad (NT) och kunskapsbrist (DD).

Växter

Latinskt namn	Namn	Hotkategori	S	N2000	ÅGP	§
Lycopodium complanatum	plattlummer		Ja			Ja
Salix aurita	bindvide					

Däggdjur

Latinskt namn	Namn	Hotkategori	S	N2000	ÅGP	§
Lepus timidus	skogshare	NT				

2024-11-25

511-615-2018

Fåglar

Latinskt namn	Namn	Hotkategori	S	N2000	ÅGP	§
<i>Picoides tridactylus</i>	tretåig hackspett	NT				Ja
<i>Tetrastes bonasia</i>	järpe	NT				Ja
<i>Aegolius funereus</i>	pärluggla					Ja
<i>Aegithalos caudatus</i>	stjärtmes					Ja
<i>Aquila chrysaetos</i>	kungsörn	NT				Ja
<i>Perisoreus infaustus</i>	lavsrika					Ja
<i>Tetrao urogallus</i>	tjäder					Ja
<i>Accipiter gentilis</i>	duvhök	NT				Ja
<i>Pinicola enucleator</i>	tallbit	VU				Ja
<i>Loxia curvirostra</i>	mindre korsnäbb					Ja
<i>Picus viridis</i>	gröngöling					Ja

Insekter

Latinskt namn	Namn	Hotkategori	S	N2000	ÅGP	§
<i>Semanotus undatus</i>	vågbandad barkbock		Ja			
<i>Tomicus minor</i>	mindre mörghorre		Ja			
<i>Callidium coriaceum</i>	bronsjon		Ja			

Svampar

Latinskt namn	Namn	Hotkategori	S	N2000	ÅGP	§
<i>Cystostereum murrayi</i>	doftskinn	NT				
<i>Hydnellum scabrosum</i>	skrovlig taggsvamp	NT			Ja	
<i>Sidera lenis</i>	gräddporing	VU				
<i>Odonticum romellii</i>	nordtagging	NT				
<i>Porodaedalea pini</i>	tallticka	NT				
<i>Phellogilus nigrolimitatus</i>	gränsticka	NT				
<i>Phellinidium ferrugineofuscum</i>	ullticka	NT				

2024-11-25

511-615-2018

Svampar fortsättning

Latinskt namn	Namn	Hotkategori	S	N2000	ÅGP	§
<i>Fuscoporia viticola</i>	vedticka		Ja			
<i>Postia sericeomollis</i>	silkesporing					
<i>Phellinus lundellii</i>	björkeldticka					
<i>Butyrea luteoalba</i>	gulporing					

Mossor

Latinskt namn	Namn	Hotkategori	S	N2000	ÅGP	§
<i>Dicranum flagellare</i>	flagellkvastmoss		Ja			
<i>Dicranum drummondii</i>	tajgakvastmossa					

Lavar

Latinskt namn	Namn	Hotkategori	S	N2000	ÅGP	§
<i>Hertelidea botryosa</i>	vedskivlav	NT				
<i>Bryoria nadvornikiana</i>	violettgå tagellav	NT				
<i>Microcalicium ahlneri</i>	kortskaftad ärgspik	NT				
<i>Alectoria sarmentosa</i>	garnlav	NT				
<i>Carbonicola anthracophila</i>	kolflarnlav	NT				
<i>Lobaria pulmonaria</i>	lunglav	NT				
<i>Carbonicola myrmecina</i>	mörk kolflarnlav	NT				
<i>Cladonia parasitica</i>	dvärgbägarlav	NT				
<i>Nephroma bellum</i>	stuplav		Ja			
<i>Parmeliella triptophylla</i>	korallblylav		Ja			
<i>Hypogymnia vittata</i>	skuggblåslav					

Kulturhistoria

Inga kända fornlämningar finns inom området, men talrika uppgifter om lämningar efter fäbodkulturen finns i närområdet. En arkeologisk inventering skulle med stor sannolikhet påvisa sådana lämningar även inom reservatet. En förfallen koja uppförd av naturfilmaren Jan Lindblad under 1960-talet finns vid klippbranten på reservatets västra sida.

Jakt, fiske och övrigt friluftsliv

Området ingår i Våmån/Böåns kronhjortsskötselområde, Våmhus viltvårdsområde samt Älvdalens älgförvaltningsområde. Inget fiske sker i reservatet. Friluftsliv sker i liten utsträckning och inga anordningar finns i naturreservatet.

Infrastruktur

Reservatet är relativt otillgängligt. Med bil kommer man närmast från norr, där en skogsbilväg når nära reservatsgränsen. Det är även möjligt att komma från söder, men där är det svårare att ta sig fram både på vägen och till fots uppför klippbranterna i reservatet. Vägen förvaltas av Bonäs-Våmhus vägsamfällighetsförening och Östnors gemensamhetsskog.

Plandel

Syfte med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets naturskogar, som delvis är brandpräglade, och andra ingående naturmiljöer samt områdets orörda karaktär med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och bevarandet av naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska tillgodoses genom att:

- skogsmark, myr och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna utvecklas fritt,
- mekaniska åtgärder för att bevara strukturer och/eller arter,
- åtgärder vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

Prioritering mellan bevarandevärden

Naturreservatet är främst avsatt för att säkerställa och utveckla de biologiska värdena, varför nya stigar och andra anordningar för friluftslivet endast får lokaliseras på ett sätt så att biologiska värden ej äventyras.

Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Bevarandemålen har utformats i enlighet med de nationella riktlinjer som gäller för formulering av bevarandemål för skyddad natur. Reservatet är indelat i 2 skötselområden (se bilaga 1):

1. Äldre skog med fri utveckling
2. Friluftsliv och anläggningar

Skötselområde 1: Äldre skog med fri utveckling

Beskrivning

Hela reservatet består av en 150 hektar stor barrskog med dominans av gran men med mer eller mindre inslag av gamla tallar. Centralt finns en tjärn med omgivande våtmark.

Bevarandemål

Området präglas av olikåldrig skog vilken domineras av gamla granar. Naturliga processer som åldrande och avdöende leder till att död ved finns i olika grovlekar och nedbrytningsgrader och att skogen är olikåldrig. Omvälvande störningar i form av t.ex. stormfällning och/eller insektsangrepp kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär, men detta är en del av skogens utveckling.

Skötselåtgärder

Området lämnas i huvudsak till fri utveckling men mekaniska åtgärder kan användas om det finns behov för att bevara strukturer och/eller arter.

Skötselområde 2: Friluftsliv och anläggningar

Beskrivning

Området är i princip stiglöst och inga övriga anläggningar finns eller är planerade, då reservatet inte förväntas få många besökare. Om antalet besökare ökar och därmed skapar behov av anordningar inom reservatet kan det i framtiden komma att bli aktuellt.

Bevarandemål

Information om reservatet och vilka föreskrifter som gäller där finns på informationstavlor i anslutning till området och via Länsstyrelsens hemsida.

Skötselåtgärder

Initialåtgärder

Uppsättning av informationsskylt, förslagsvis vid vändplatsen norr om reservatet.

Löpande skötsel

Se till att information på skylt och hemsida är aktuell.

Jakt och fiske

Fisket inskränks inte i naturreservatet. Vilka arter som får jagas regleras inte i föreskrifterna, endast detaljer i hur jakten får utövas (t.ex. passens utformning).

Dokumentation och uppföljning

Förvaltaren ansvarar för att väl dokumentera alla nyskapande åtgärder och restaureringar. Förvaltaren ska även dokumentera underhållsåtgärder samt tillsyn av friluftsanläggningar.

Uppföljning av de bevarandemål som angetts i skötselplan bör göras som underlag för utvärdering av om syftet med reservatet uppnås. Uppföljning genomförs av Länsstyrelsen och bör ge vägledning om huruvida ytterligare bevarandeåtgärder krävs för att upprätthålla gynnsamt bevarandetillstånd.

Uppföljning av alla restaureringsåtgärder ska göras på initiativ av förvaltaren, i samverkan med enheten för naturskydd vid Länsstyrelsen. Förvaltaren ansvarar även för att följa upp övriga genomförda skötselåtgärder.

Skötselplanen gäller tills vidare och revideras då uppföljningen eller andra fältundersökningar indikerar att behov finns, eller om skötselplanen i övrigt är inaktuell.

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Prio	Åtgärd	Var	Frekvens
1	Uppmärkning av reservatsgräns	Se karta	Engångsåtgärd, underhåll vid behov
1	Uppsättning och underhåll av informationsskyltar	Se karta	Engångsåtgärd, underhåll vid behov
2	Webbplats		Engångsåtgärd, underhåll vid behov

Bilagor

Bilaga 1 Skötselkarta

Skötselkarta för Ljotrisklittens naturreservat

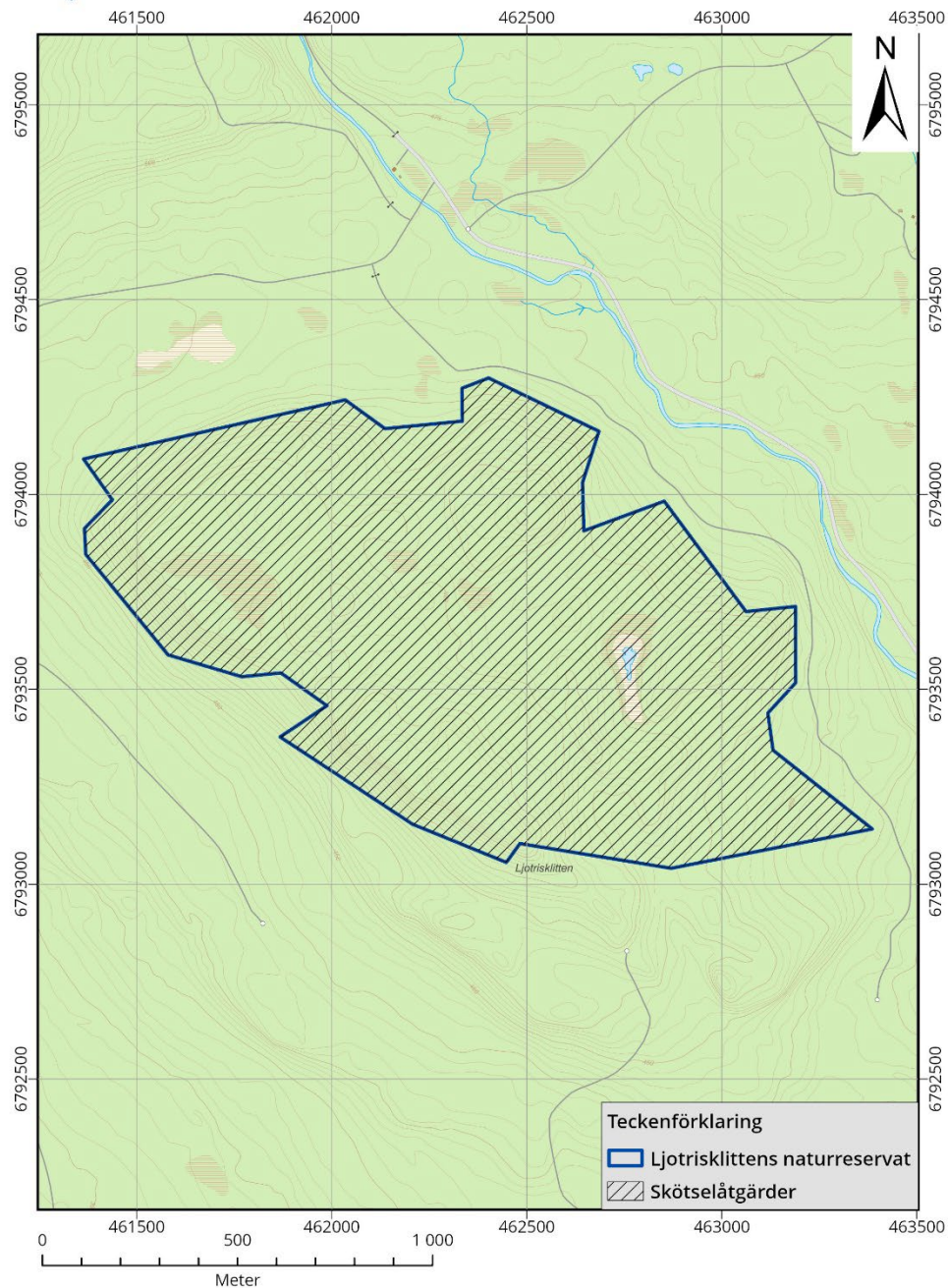

Länsstyrelsen
Dalarnas län

SKÖTSELPLANSBILAGA 1: SKÖTSELKARTA

Diarienummer: 511-615-2018

Skötselkarta för Ljotrisklittens naturreservat

Du kan överklaga beslutet hos regeringen

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Så här överklagar du beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Dalarnas län antingen via e-post; dalarna@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Dalarnas län, 791 84 Falun.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt
- Klagande ska ange namn, adress och telefonnummer.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post dalarna@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 00 00. Ange ärendets diarienummer.